

Περίληψη - Summary

Κούκη Ελένη Αργυρώ: «Πολιτικές για τον έλεγχο του εθνικού παρελθόντος από το καθεστώς της 21ης Απριλίου: Ιστορικές Επέτειοι και Μνημεία της Επταετίας»

Η διατριβή αυτή ερευνά τις πολιτικές της ιστορίας που ανέπτυξε το καθεστώς της 21ης Απριλίου εστιάζοντας σε δύο ειδικές πτυχές, τη διαχείριση των εθνικών τελετών και το σχεδιασμό των δημόσιων μνημείων. Ο στόχος της είναι διπλός, να αποτελέσει μια πρωτότυπη συνεισφορά στο πεδίο της μελέτη των μνημείων και των τελετών, και ταυτόχρονα να μελετήσει τη φυσιογνωμία του ίδιου του δικτατορικού καθεστώτος.

Με βασικό θεωρητικό εργαλείο την έννοια «πολιτικές της ιστορίας», η διατριβή αυτή προχώρησε σε μια όσο το δυνατό πιο λεπτομερή ανασύσταση του μωσαϊκού της δικτατορικής εξουσίας αναζητώντας τις εσωτερικές συγκρούσεις που σημάδεψαν τη διαδικασία συγκρότησης του καθεστώτος. Για την ανάλυση των επιμέρους περιπτώσεων μελέτης η λήφθηκε υπόψη η πολιτική συγκυρία, και τα διαφορετικά κοινά τα οποία αποτελούσαν τους αποδέκτες των μνημειακών και τελετουργικών εγχειρημάτων της δικτατορίας της 21ης Απριλίου. Επικεντρώνοντας στη συγκυρία, στη ρευστότητα του πλέγματος της δικτατορικής εξουσίας και στην αντιφατικότητα των στόχων, η έρευνα αυτή επιχειρεί να θέσει το ζήτημα της μνημειακής και επετειακής πολιτικής της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου σε νέες βάσεις και να απομακρυνθεί από αναλύσεις που αντιμετωπίζουν τα εγχειρήματα αυτά ως απλές αντανakλάσεις του αυταρχικού χαρακτήρα του καθεστώτος. Η έρευνα αυτή αντιμετώπισε τα μνημεία και τις τελετές ως διαφιλονικούμενα πεδία άσκησης εξουσίας η μελέτη των οποίων μπορεί να διαφωτίσει τις τομές και τις ανατροπές που το απριλιανό πραξικόπημα επέφερε στο οικοδόμημα της μετεμφυλιακής εξουσίας.

Η διατριβή βασίζεται σε αρχειακό υλικό του υπουργείου Εσωτερικών που πρόσφατα ταξινομήθηκε και έγινε προσβάσιμο στους ερευνητές, καθώς και σε αταξινόμητο υλικό του υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως. Ακόμη, μελετήθηκαν σημαντικά ιδιωτικά αρχεία όπως αυτό του Κωνσταντίνου Δοξιάδη, ενώ αξιοποιήθηκε ο Τύπος της εποχής και ποικίλο οπτικοακουστικό υλικό (φωτογραφίες, Επίκαιρα), καθώς και υλικό που προέκυψε από επιτόπια έρευνα, ιδιαίτερα στη Βόρεια Ελλάδα, για την επισήμανση μνημείων που κατασκευάστηκαν την εποχή της Χούντας.

Kouki Eleni Argiro: «Politics of the regime of the 21st of April to control the national past: historical celebrations and monuments»

The thesis explores the politics of history that the Greek military junta of 1967-1974 developed, focusing on two specific aspects: the national ceremonies and the public monuments. The aim is twofold: on the one hand to add an original contribution to the field of study of monuments and public rituals and on the other one to study the process of the regime's consolidation.

The thesis attempts to reconstruct in detail the mosaic of power relations within the regime, so as to bring into the fore the internal conflicts that marked the way the regime was shaped. The case studies that this study addresses are analyzed within a context that takes into account both the political situation and the different audiences that they target each time. This research aims to distance itself from existing approaches that interpret monuments and public rituals as mere reflections of the regime's authoritarian character. On the contrary, by focusing on the historical conjuncture and the fragility of the power balance within the regime, it addresses the monuments and ceremonies as contested fields of power and argues that, by doing so, new light can be shed to the continuities and gaps between the period of the junta and the ones that preceded its imposition and followed its collapse (namely, the so-called *Metapoliteysi*).

The thesis draws from a wide range of archival material, the most important among which was the archives of the Ministry of Interior, that only recently became accessible to researchers, the unclassified material of the Ministry of Government Presidency and important private archives such as the one of Constantine Doxiadis. The press, particularly pro-dictatorial newspapers, such as *Eleytheros Kosmos* (Free World), and audiovisual material (newsreel, photos e.t.c) were a valuable source of information. Finally, fieldwork was done, particularly in Northern Greece, to locate monuments that were erected during the dictatorship.